

հեղանում են ոչ թե պարզապես հարսանեկան արարողության ավանդու-
թային առանձին պատկերացումները, այլ ավելի լայն՝ ընտանեկան-ամուս-
նական հարաբերությունների միջավայրի մի ամբողջ շարք փոխապա-
կցված իրադրություններ:

Տվյալ հարցը լուծելու նպատամբ որոշակի վերաբերմունքն
ընդհանուր առմամբ բացահայտում է ավանդութային պատկերացումների
/մասնակերպի/ ողջ համակարգը, կոնկրետ դեպքում / ընտանեկան-
կենցաղային մակարդակով/ ամուսնության կազմակերպման և հարսանե-
կան հանդիսության անցկացման արարողությունը:

5. Էթնոսոցիոլոգիական հետազոտության արդյունքները վկայում
են, որ տվյալ հարցը լուծելիս հիմնական, որոշիչ գործոն է ժառիքը,
ընդ որում որքան այն մեծ է, այնքան ուժեղ է հանդես գալիս հակա-
ծույթյունը ծնողական համաժայնության պարտադիր ավանդութային կար-
ծիքին: Համասման ներգործություն են ունենում կրթական մակարդակն
ու/սոցիալ-դասային պատկանելությունը. սեռ-հասակային կառուցվածքի
սխալեությունը տվյալ դեպքում սեռի գործոնը նշանակություն չունի:

6. Ամուսնության գործում ծնողական համաժայնության նպա-
տամբ դրական և բացասական վերաբերմունքն անքակտելիորեն կապված է
որոշակի ձևով հարսանիքն անցկացնելու հետ, ընդ որում ավանդութա-
յին մասնակերպը թելադրում է նաև ավանդութային համապատասխան
ծեսեր /քավորի, ազգաբաշխ, հարսնաքոշ և այլն/: Հենց փոխապ-
վածությունն էլ պարզորոշ ի հայտ է գալիս նաև հարսանեկան հանդի-
սության ընթացքում՝ ավանդութային կայուն պատկերացումները ոչ
միայն իրականացվում, այլև ավանդաբար ցուցադրվում են / ազգային
ժառերով հարսանիք անցկացնելու օգտին է արտահայտվել հարցված-
ների ավելի քան 70 օ/օ-ը/: Ավանդութային պատկերացումներից հեռա-
նալիս առավել նշանակալի են դառնում ամուսնության հաստատումը
կազմակերպելու նոր ձևերը, ինչպես, օրինակ՝ հարսանեկան նորձև
խնջույքը և մանավարդությունը:

Ռուբեն Կարապետյան

ՄԻԱԳՏԱՑԻՈՆ ՊՐՈՑԵՄՆԵՐԸ ԵՎ ՆԵՐՊԱՐՓԱՆ ՄԲԲԵՐԸ

/ըստ Երևան քաղաքի բնակչության էթնոսոցիո-
լոգիական հետազոտության նյութերի/

1. Մեքենայական արտադրության զարգացման բուռն տեմպերը, որոնք

գուզակցվում են քաղաքային բնակչության արագ աճով և գյուղում քաղաքային մշակույթի տարածմամբ, կյանքի են կոչում ազգային մշակույթի կառուցվածքային և որակական փոփոխություն: Բնակչության որոշակի տեղաբաշխումը հոգուտ քաղաքների / ՀՍՍՀ քաղաքներում ապրում է բնակչության 66 օ/օ / առաջացնում են մի շարք պրոցեսներ, որոնց մեջ կարելի է նշել ազգային մշակույթի ադապտացված առանձնահատուկ գծերի դրսևորումը արդի քաղաքային միջավայրում:

2. Այդ առանձնահատուկ գծերի դրսևորման պատճառներից են քաղաքի բնակչության ձևավորման սոցիալ-տնտեսական պայմանները, որոնք ունեն թե ընդհանուր, թե միայն տվյալ քաղաքին բնորոշ տարրեր, ինչպես նաև ուրբանիզացման նախօրյակին եղած տվյալ ազգության հասարակական կենցաղի ֆոնդը: Այդ ամենով է պայմանավորվում քաղաքի միջավայրի որոշ առանձնահատկությունների առաջացումը, փոփոխությունը և զոյառումը, որոնք բնորոշ են այդ պրոցեսին ընդհանրապես, տվյալ ազգությանը՝ մասնավորապես:

3. Քաղաքների բնակչության ձևավորման գլխավոր աղբյուրը վերաբնակիչ խմբերն են, ուստի ամեն մի քաղաքում կառարվում են այդ խմբերի ադապտացիոն պրոցեսներ, որոնց ընթացքում էլ տեղի է ունենում այդ առանձնահատուկ ապրելակերպի տարրերի ձևավորումը:

4. Ադապտացիոն պրոցեսի օրինաչափ փուլներում առաջանում են տարբեր որակի ներպարփակ մարդկային խմբեր, որոնք հիմք են հանդիսանում նշված առանձնահատկությունների դրսևորմանը: Այդ խմբերի առաջացումը, զոյառումը և տնտեսացումը կախված է քաղաքի սոցիալական կառուցվածքից, ժողովրդական տնտեսությանը բնորոշ զարգացման ընթացքից:

Ռուբեն Օհանջանյան

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՐԱՔԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԷԹՆՈՍՈՍՏԻՈԼՈԳԻԱԿԱՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԻՐՄԱՆ ՄԻ ԶԱՆԻ ՀԱՐՑ

/ Ըստ Երևան քաղաքի բնակչության էթնոսոցիոլոգիական հետազոտման արդյունքների/

Ազգային հարաբերությունների վերլուծությունը կառարվում է ազգային դիրքորոշումների և ազգային ստերեոտիպերի միջոցով:

1. Դիրքորոշումը դա որոշակի գործողություն կառարելու պատրաստ լինելն է: Այն պատմականորեն ձևավորված պահանջմունքներն-